Dosarul nr.2-2309/2024
2-24014729-12-2-07022024-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

24.06.2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Președintele ședinței, judecător Liudmila Holevițcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în ședința de judecată publică cauza civilă intentată la acțiunea reclamantului ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului cauzat prin deținerea în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul - *****, reprezentat de avocatul Astafiev Valeri, la 06.02.2024, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, prin care solicită:

- încasarea din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului *****suma de 151 300 (una sută cincizeci și unu mii trei sute) lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin deținerea contrară prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.13;
- încasarea din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantului *****suma de 5000 (cinci mii) euro, racordat la coeficientul Băncii Naționale, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin deținerea contrară prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.13;
- încasarea din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republici Moldova, în beneficiul reclamantului ***** a cheltuielilor pentru asistența juridică în prezenta cauză civilă, în sumă de 7000 (șapte mii) lei;

În argumentarea acțiunii depuse, partea reclamantă a invocat că, în fapt, la 01.11.2019 condamnatul *****a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei.

În motivarea acțiunii, condamnatul a indicat că a fost deținut în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr.13 Chișinău. A solicitat condamnatul reducerea termenului de detenția.

Potrivit mențiunii din raportul ***** din 22.06.2020, la data de 30.01.2020, acesta a fost eliberat din detenție, ca urmare a înlocuirii pedepsei neexecutate cu o pedeapsă mai blândă.

Totodată, prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023, dosar n***** s-a dispus: - se admite parțial plîngerea condamnatului *****, născut la ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiie de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău care, conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; - se constată că condamnatul *****, născut la ***** a fost deținut în penitenciarul nr.13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pe o perioadă de 1513 (una mie cinci sute treisprezece) zile în calitate de condamnat; - se explică condamnatului *****, născut la ***** că potrivit art.473^4 alin.(6) Cod procedură penală, în cazul constatări circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) prevenții sunt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

La 21.02.2023, administrația Penitenciarului-13 Chișinău a înaintat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023.

La 12.10.2023, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, dosar ***** (1-19176369-02-2Ir-22032023) a decis: recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.13 Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023, emisă în privința lui *****se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.

În drept, indică că, prevederile art.16 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova indică că, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Accesul liber la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem democratic, astfel încât el are semnificații. Facilitatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acțiune în justiție, implicând astfel obligația corelativă a statului ca prin instanța competentă să soluționeze aceste acțiuni, reprezentă accesul liber la justiție.

În acest sens, art.20 alin.(1) și (2) din Constituție prevăd că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi dreptul la justiție.

Potrivit prevederilor art.54 alin.(l)-(3) din Constituția Republicii Moldova, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alin.(2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Art.20 din Constituția Republicii Moldova reprezintă blocul fondator al sistemului democratic, în care orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă în cazul lezării drepturilor

sale și definește scopul aplicării articolului pentru orice persoană.

Astfel, dreptul persoanei de se adresa justiției este o condiție sine qua non în asigurarea eficienței exercitării drepturilor și libertăților sale.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.alin.(3)-(5) Cod procedură penală relevă că, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Art.473^4 alin.alin.(5), (5^1) și (7) denotă că, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei râmase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, instanța de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare. Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ.

Totodată, pct.7 din Hotărîrea nr.8 din 24.12.2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art.art.3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în conformitate cu art.5 din Codul de procedură civilă, nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență, imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației. Art.12 alin.(3) din Codul de procedură civilă prevede că, în cazul inexistenței unei normei de drept care ar reglementa un raport litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, instanța se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). În acest sens și având în vedere art.13 din Convenție, în cazul în care acțiunea privind compensarea prejudiciilor pentru violarea art.3, 5 și 8 din Convenție nu cade sub incidența nici a Legii 1545-XIII și nici a art.313 din Codul de procedură penală, judecătorii vor soluționa pricina aplicând direct prevederile Convenției și jurisprudența Curții Europene.

Pct.19 al aceleiași hotărâri denotă că, pentru violarea art.3, 5 și 8 din Convenție urmează a fi reparate prejudiciul material, moral, de asemenea compensate costuri cheltuieli. Acestea urmează a fi reparate doar dacă se stabilește violarea Convenției, dacă a fost stabilit prejudiciul și

dacă există o legătură de cauzalitate între violarea Convenției și prejudiciul pretins. în aceste cazuri prejudiciul se repară indiferent de vinovăția reprezentanților organelor de stat. Subiectul responsabil civilmente în speță este statul.

Având în vedere prevederile art.13 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, instanța menționează că în cazul în care acțiunea privind compensarea prejudiciilor pentru violarea art.3 din Convenție nu cad sub incidența nici unei Legi naționale, judecătorii vor soluționa cauza aplicând direct prevederile Convenției și jurisprudenței Curții Europene.

La examinarea cazurilor în care se invocă violarea prevederilor Convenției, se va ține cont de jurisprudența Curții Europene atât în cauzele examinate împotriva Republicii Moldova, cît și în alte cauze adresate împotriva altor state.

În cazul în care s-a constatat că a avut loc violarea art.3 CEDO, statul urmează să acorde compensații justificate în raport cu circumstanțele individuale. Astfel, jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului menționează că instanțele naționale vor acorda cu titlu de prejudiciu moral, pentru violarea art.art.3, 5 și 8 din Convenție următoarele compensații, care urmează a fi plătite în lei moldovenești: -violarea art.3 din Convenție -3000-5000 Euro, sau în dependență de caz, suma poate fi majorată.

Totodată, statul trebuie să asigure că persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și ca având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printer altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c.Poloniei, 26 octombrie 2000, paragr.94). Atunci cînd sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum durata detenției (cauza Ostrovar c.Moldovei, 13 septembrie 2005, paragr.80).

Reieșind din încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023, precum și a Deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12.10.2023, constată ferm și fără echivoc că *****a fost deținut în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr.13 Chișinău. Or, prin actul instanței de fond, menținut de cea de apel s-a constatat că, condamnatul *****, născut la ***** a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pe o perioadă de 1513 (una mie cinci sute treisprezece) zile.

La fel, instanța a confirmat că, *****u a fost asigurat cu spațiu de cazare în mărime minimă de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții, nu a fost asigurat cu condiții minime de igienă personală, fumatul pasiv la care a fost supus condamnatul în virtutea faptului că se fuma nemijlocit în celulă, iluminare redusă și asistență medicală necalitativă.

Or, condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului contravin principiului de corectare și reeducare a condamnatului.

Circumstanțele enunțate, au afectat grav nu doar demnitatea condamnatului, dar au diminuat considerabil încrederea în restabilirea unei echități obiective și au cauzat suferințe psihice majore care au afectat personalitatea și sănătatea lui *****.

Prin urmare, cele conchise prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023, precum și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12.10.2023, demonstrează încălcarea gravă de către Administrația Națională a Penitenciarelor a dreptului reclamantului privind condițiile de detenție în cele 1513 (o mie cinci sute treisprezece) zile, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a elucidat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, art.3 al Convenției consfințește una dintre cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, paragraf. 117; cauza Rotaru contra Moldovei, 15 februarie 2011, paragr.30; cauza Ciorap c.Moldovei, 19 iunie 2007, paragr.62).

Astfel, menționează cu certitudine că Administrația Națională a Penitenciarelor nu și-a îndeplinit obligațiile asumate în baza prevederilor art.225 alin.alin.(3) și (4) din Codul de executare, drept rezultat cauzîndu-i reclamantului *****un prejudiciu material de 151 300 (una sută cincizeci și unu mii trei sute) lei, 00 bani și prejudiciu moral de 5 000 (cinci mii) Euro racordat la coeficientul Băncii Naționale.

În drept, își întemeiază acțiunea pe prevederile art.art.3, 13 CEDO, art.53 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, art.art.473 alin.alin.(3)-(5) și 473^4 alin.alin.(5), (5^1) și (7) Cod procedură penală, art.art.19, 1998, 2036 alin.alin.(1)(4), 2037 Cod civil, pct.pct.7, 19, 22, 23 din Hotărîrea nr.8 din 24.12.2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral și material cauzat persoanelor deținute prin violarea art.3, 5, 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și pct.464 din Hotărîrea Guvernului nr.583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepse de către condamnați, solicită admiterea acțiunii.

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Astafiev Valeri, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA ***** din 30.12.2023, a susținut acțiunea în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâtul – Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin referința prezentată instanței la 18.10.2024 nu a recunoscut acțiunea reclamantului ***** și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, pârâtul a invocat următoarele contraargumente: prin sentința Judecătoriei Buiucani din 30.04.2015, *****a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.248 alin.(5) lit.b), art.84 alin.(1), art.27, art.217 alin.(4) lit.b) Cod penal, la privațiune de libertate pe un termen de 13 ani, în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 14.01.2020, în privința lui *****au fost aplicate prevederile art.92 Cod penal, fiind înlocuită pedeapsa rămasă neexecutată cu o pedeapsă mai blândă; începutul termenului de executare a pedepsei se calculează din data de 27.01.2014, iar la data de 30.01.2020 acesta a fost eliberat din locurile de detenție în temeiul art.92 Cod penal.

Potrivit aceluiași raport, petiționarul s-a aflat în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioada 09.12.2015 - 30.01.2020.

Potrivit raportului ***** din 22.06.2020, în privința condamnatului *****, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 27.01.2014, fiind eliberat la data de 30.01.2020, fiindu-i înlocuită pedeapsa neexecutată cu o pedeapsă mai blândă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023 a fost admisă parțial plângerea condamnatului ***** în ordinea art.3 CEDO, s-a constatat faptul că condamnatul a fost deținut în Penitenciarul 13 Chișinău în condiții contrare art.3 CEDO, pe o perioadă de 1513 zile, fiind explicate prevederile art.473^4 alin.(6) Cod de procedură penală, art.473^2 alin.(3) și art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

Prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 12.10.2023 a fost respins ca nefondat recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.13-Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 februarie 2023, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.

Reclamantul *****în 07.02.2024, contrar normelor procesual penale, peste un an de la constatare și peste 4 ani de la eliberarea din locul de detenție, depune o acțiune civilă în vederea încasării prejudiciului material în sumă de 151 300 lei, a prejudiciului moral în sumă de 5000 euro pentru detenție în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7 000 lei, fără indicarea pentru care perioadă și fără motivarea de fapt și de drept.

Or, potrivit art.473^2 alin.(5) Cod de procedură penală plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Respectiv, consideră că acțiunea civilă este neîntemeiată, or, reclamantul a înaintat-o, după eliberare, în baza încheierii Judecătoriei din 21.02.2023 și deciziei din 12.10.2023, adică nu pe parcursul detenției, nu în timpul ispășirii pedepsei, nu pentru perioada deținerii în condiții precare în calitate de prevenit, ci după executarea pedepsei, eliberarea din Penitenciar și trecerea unei perioade mari de timp.

Solicită a fi puse la baza netemeiniciei cererii de chemare în judecată și poziția Administrației Naționale a Penitenciarelor care just au relatat că examinarea plângerilor ce vizează încălcarea art.3 CEDO au o reglementare specială, reglementată de art.473^2, 473^4 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Atrage atenția la circumstanțele importante ale cauzei ce duc la respingerea acțiunii, și anume că reclamantul *****pe perioada detenției, urmare a admiterii plângerilor sale, a beneficiat, în ordinea art.92 Cod penal, de înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă; i-a fost redus din pedeapsă și eliberat și din Penitenciar înainte de termen(începutul executării pedepsei din 27.01.2014-eliberat la 30.01.2020); la momentul pronunțării încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023 și deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău din 12.10.2023 acesta nu se mai deținea în instituțiile penitenciare, nu mai avea calitatea de condamnat; examinarea condițiilor de detenție a condamnaților țin de competența instanței penale; legislația nu prevede mecanism de adresare în instanța de judecată, în ordine civilă, pentru persoanele eliberate din detenție; irevocabil de către Curtea de Apel Chișinău a fost stabilit că dificultățile cu care s-a confruntat deținutul *****pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioada 09.12.2015-30.01.2020,- având calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat. Mecanismul compensator aplicat este unul adecvat și suficient, bazat pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate; potrivit art.473^4 CPP, (5) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea

condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. (6) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

Pe lângă aceasta, indică că *****prin actele judecătorești anterioare a obținut satisfacție efectivă de pe urma acestora, fapt constatat și prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023 și decizia instanței de apel din 12.10.2023, astfel că, în privința ultimului nu poate fi aplicat mecanismul compensatoriu, cum a calculat reclamantul, pentru 1513 zile x 2 u.c.(100 lei), dorind prejudiciul moral de 151 300 lei, or, ultimul a fost eliberat din detenție, totodată ținând cont de faptul că, termenul de executare a pedepsei s-a finisat, instanța neputând a se expune în privința încasării despăgubirii bănești, or, încasarea mijloacelor bănești cu titlu de despăgubire se dispune doar în privința perioadei rămase.

În speță, nu sunt întrunite toate condițiile necesare, ca instanța să dispună, în privința perioadei rămase, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente, astfel, cum dorește ultimul, prin hotărâre de judecată, să obțină în 2024, pe fonul evenimentelor din 2020 - 2023, prejudiciu material în sumă de 151 300 lei, a prejudiciului moral în sumă de 5000 euro pentru detenție în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO și a cheltuielilor de asistentă juridică în sumă de 7 000 lei.

Astfel, judecătorii specializați în materie penală, irevocabil s-au expus că pentru compensarea prejudiciului cauzat pentru detenția în condiții precare trebuie întrunite formele obligatorii prevăzute de Cod de procedură penală.

Respectiv, în situația cînd reclamantul nu mai este deținut, a fost eliberat din locul de detenție înainte de termen, nu există nici o perioadă rămasă din ispășirea pedepsei (pedeapsa a fost executată integral), cînd reclamantul nu deține calitatea de condamnat (fiind eliberat din Penitenciar din anul 2020), încasarea sumei bănești, cu titlu de despăgubire, în mărirea dorită de 151 300 lei nu poate fi temeinică de admitere, urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

Astfel, Ministerul Justiției, consideră că, la caz, nu sunt întrunite condițiile legii, fiind netemeinice solicitările reclamantului, cererea de chemare în judecată urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

Indică că aceeași soartă urmează și cerințele accesorii subsecvente celei de bază, privind încasarea prejudiciului moral de 5000 euro pentru detenție în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO și a cheltuielilor de asistentă juridică în sumă de 7 000 lei, or, toate argumentele invocate de reclamant, poartă un caracter declarativ, formal, fără a dispune de careva suport atât probatoriu, cît și temei de drept.

Per ansamblu, pe aceste categorii de cauze este eminamente necesar de a fi elucidate toate circumstanțele cauzei, de a se constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale și de a fi stabilit prin probe concludente dacă a existat în mod veridic un prejudiciu probat corespunzător.

Aplicarea eronată și intenționată a normelor de drept material și procedural de către instanța de judecată determină un efect nociv nu doar pentru societate, cât și pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

În baza celor statuate Ministerul Justiției, solicită respingerea pretențiilor reclamantului ca fiind nefondate, or, instanțele judiciare dețin marja de apreciere și larga discreție și nu sunt exclusiv ținute de cuantumul sau cifrele reclamantului.

Pentru considerentele expuse, constatând toate argumentele formulate în cererea de

chemare în judecată ca iluzorii și abstracte solicită, respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul pârâtului Teodor Stelea, împuternicit în baza procurii ***** din 29.05.2024, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Intervenientul accesoriu – Administrația Națională a Penitenciarelor, prin referința prezentată instanței la 15.08.2024 cu ***** nu a recunoscut acțiunea reclamantului ***** și a solicitat respingerea acesteia, considerând-o neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, intervenientul accesoriu a indicat că, reclamantul și-a înaintat acțiunea în baza încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 21.02.2023, prin care a fost admisă parțial plângerea privind constatarea deținerii în condiții contrare art.3 CEDO, respectiv, a solicitat acordarea unei compensații în bani pentru deținerea în condiții precare de detenție, în temeiul art.473^2 - 473^4 din Codul de procedură penală, pentru perioada deținerii în Penitenciarul nr.13 - Chișinău (în total o perioadă de 1513 de zile), în calitate de condamnat.

Atrage atenția asupra faptului că examinarea plângerilor care vizează încălcarea art.3 CEDO are o reglementare specială. Astfel, condițiile privind examinarea plângerilor care au ca obiect contestarea condițiilor de detenție și compensarea corespunzătoare sunt reglementate în art.473^3 - 473^4 din Codul procedură penală. Respectiv, aspectele privind condițiile de detenție, inclusiv prin prisma acordării unor despăgubiri, urmează a fi examinate în spiritul normelor instituite de legiuitor în acest sens.

Respectiv, pretențiile reclamantului, formulate în cererea de chemare în judecată, urmează a fi examinate prin prisma și în concordanță cu cuantumul expres prevăzut de lege pentru asemenea situații, astfel încât nivelul de despăgubire să fie rezonabil și proporțional.

De către reclamant a fost solicitat prejudiciul moral în sumă de 5000 euro și prejudiciu material în sumă de 151300 lei, ceea ce constituie câte 100 de lei pentru fiecare zi de detenție. Remarcă că reclamantul confundă natura prejudiciului material cu cel moral, ambele sume urmează a fi examinate prin prisma pretinsului prejudiciu moral.

Or, conform alin.(2) art.19 Cod civil, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

În același context, conform alin.(3) al aceluiași articol [...], se consideră prejudiciu moral suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții.

Potrivit art.473^4 alin.(3) și (4) din Codul de procedură penală, în cazul în care se constată că plângerile deținuților referitoare la condițiile de detenție sunt întemeiate, judecătorul de instrucție trebuie să ofere acestora despăgubire echitabilă pentru fiecare zi de detenție în aceste condiții. Prin urmare, judecătorul de instrucție are la dispoziție două forme distincte de compensare a prejudiciului cauzat pentru detenția în condiții precare și anume: reducerea pedepsei și/sau acordarea unei despăgubiri bănești.

Cea de-a doua formă de despăgubire presupune încasarea în favoarea deținutului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale (art.473^4 alin.(5) din Codul de procedură penală), pentru fiecare zi în care reclamantul/deținutul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente.

În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) idem, [...] condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, atrage atenția instanței că reclamantul s-a deținut în condiții precare de detenție în calitate de condamnat pe o perioadă de 1513 zile în Penitenciarul nr.13 - Chișinău.

Menționează că, potrivit mecanismului preventiv și compensatoriu statut în Codul de procedură penală, judecătorul decide cuantumul despăgubirii acordare în funcție de gravitatea condițiilor de detenție.

Astfel, potrivit art.473[4] alin.(4) din Codul de proceduri penali, sunt doua formule de despăgubire prin reducerea pedepsei: 1) 1 zi reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ; 2) zile de recuceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Dacă prim formulă de reducere se aplică pentru condiții de gravitate medie, cea de doua formulă de despăgubiri se aplică în cazul celor mai grave condiții de detenție.

În decizia sa 105/2021, Curtea Constituțională a recunoscut că regimul de detenție preventivă este cu mult mai sever decât cel în care persoanele condamnate execută pedeapsa închisorii (§43 DCC nr.105/2021).

De asemenea, Curtea a statuat că în cadrul detenției preventive persoana este limitată în mai multe drepturi decât la etapa executării pedepsei închisorii (e.g. dreptul la întrevederi, dreptul la muncă, plimbări etc.). Așadar, rezultă că ingerința în cadrul detenției preventive poate fi relativ mai mare decât la etapa executării pedepsei închisorii (§44 DCC nr. 105/2021).

Prin urmare, consideră că suma pretinsă de 2 unități convenționale pentru o zi de detenție de aflare în condiții precare, poate fi acordată numai în cazul în care persoana s-a aflat în condiții precare în arest preventiv, în calitate de prevenit, nu și în cazul în care persoana s-a aflat în detenție, executând o sentință privativă de libertate, unde regimul de detenție este mult mai destins.

Astfel, reclamantul poate pretinde încasarea a unei unități convenționale pentru o zi de detenție, ceea ce constituie suma de 75650 lei(1513x50=75650). Această despăgubire ar reprezintă o satisfacție echitabilă a prejudiciului moral cauzat ca urmare de deținere în detenție în condiții precare.

Deoarece reclamantul a confundat prejudiciul material cu cel moral, neprezentând instanței nicio dovadă cu privire la costurile suportate la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, consideră că în această privința acțiunea urmează a fi respinsă.

În drept, își întemeiază referința pe prevederile art.art.4, 5, 118, 121, 122, 130, 186 din Codul de procedură civilă și art.473[4] din Codul de procedură penală.

Reieșind din cele menționate supra, Administrația Națională a Penitenciarelor consideră că cererea reclamantului este neîntemeiată, fapt pentru ce urmează a fi respinsă.

În ședințele de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu, Tacu Mihai, împuternicit în baza procurii din 12.11.2024, a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, ascultând explicațiile ambelor părți, studiind materialele dosarului, cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în

raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră necesar de a admite partial acțiunea, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.118, alin.(1)CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.123 CPC, faptele pe care instanța le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite. Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane. Sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvîrșite de persoana în cauză. Faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probațiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel. Faptele constatate printr-un act al autorității publice nu au pînă la judecată putere pentru instanță și pot fi contestate în condițiile prezentului cod. Faptele invocate de una din parți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

În ședința de judecată s-a constatat că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21.02.2023 a fost admisă parțial plângerea condamnatului ***** în ordinea art.3 CEDO, s-a constatat faptul că condamnatul a fost deținut în Penitenciarul 13 Chișinău în condiții contrare art.3 CEDO, pe o perioadă de 1513 zile, fiind explicate prevederile art.473^4 alin.(6) Cod de procedură penală, art.473^2 alin.(3) și art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

Prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 12.10.2023 a fost respins ca nefondat recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.13-Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 februarie 2023, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.

Prin urmare, faptul că ***** a fost deținut în Penitenciarul 13 Chișinău în condiții contrare art.3 CEDO, perioadă de 1513 zile, a obținut puterea lucrului judecata și nu poate fi pus în discuție în cadrul unui alt proces judiciar.

Din conținutul aceleiași încheieri rezultă că, în privința perioadei 1513 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(6) CPP, instanța i-a explicat lui *****, dreptul de a înainta o acțiune civilă în vederea încasării despăgubirii în valoare bănească, pentru detenție în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO

În conformitate cu art.473/2 CPP, plîngerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin.(1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau

autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plângerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă. Verificarea condițiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucție din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă și în următoarele cazuri:a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluționarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade;b) există o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluționarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenția în condiții contrare art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru aceleași perioade;c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin.(5);d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;e) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleași perioade de detenție. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanța sesizată ultima. Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părți în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoștință de aceasta. Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin.(2/3) lit.a)—c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect. Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

În conformitate cu art.473/4CPP, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum și de perioada în care condamnatul a fost deținut în condițiile contestate. În urma constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, instanța de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), persoanele condamnate la detenție pe viață nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acțiune civilă. Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, instanța de judecată dispune respingerea plîngerii. Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare. Pedeapsa redusă în condițiile alin.(4) constituie pedeapsă efectiv executată.

Astfel, instanța menționează că, aprecierea violării art.3 din Convenție, deja a fost stabilită prin act judecătoresc conform modului expus supra, și acest fapt urmează să se rețină în modul corespunzător, iar în speță, se analizează aspectul ce ține de compensare pentru această violare, compensațiile urmând a justificate în raport cu circumstanțele individuale pentru asigurarea aspectului reparației echitabile.

Prin urmare, instanța reține că, în contextul celor arătate, remediul național de constatare, în substanță, și de compensare pentru încălcarea prevederilor art.3 din Convenție, a fost introdus prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.272 din 29 noiembrie 2018, în vigoare din 1 ianuarie 2019.

Astfel, Codul de procedură penală a fost amendat prin introducerea articolelor 473^2 - 473^2, care reglementează modul de soluționare a plângerii privind violarea art.3 din Convenție, prin detenția în condiții inumane și degradante, inclusiv soluțiile pe care le poate oferi instanța de judecată în cazul în care va constata o eventuală violare, începând cu 1 ianuarie 2019.

Conform cererii de chemare în judecată, reclamantul ***** solicită despăgubirea pentru perioada de 1513 zile pentru deținerea contrară art.3 CEDO, reeșind din calcul: 2 u.c. x 1513 zile = 151 300 lei.

Instanța de judecată constată că, norma legală în temeiul căreia reclamantul pretinde încasarea despăgubirii în sumă de 151 300 lei – art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală prevede posibilitatea încasării în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare.

Instanța de judecată a ajuns la concluzia că este inechitabilă încasarea despăgubirii în mărimea maximă prevăzută de lege, reeșind din următoarele considerente: i) potrivit mecanismului preventiv și compensatoriu statut în Codul de procedură penală, judecătorul decide

cuantumul despăgubirii acordare în funcție de gravitatea condițiilor de detenție; ii) potrivit art.473^4 alin.(4) din Codul de proceduri penali, sunt doua formule de despăgubire prin reducerea pedepsei: 1) 1 zi reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ; 2) zile de recuceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ; așa cum a explicat reprezentantul ANP prima formulă de reducere se aplică pentru condiții de gravitate medie, cea de doua formulă de despăgubiri se aplică în cazul celor mai grave condiții de detenție – prin urmare, instanța va încasa suma de 75650 lei, reeșind din calcul: 1 u.c.(50 lei) x 1513 zile = 75650 lei.

În decizia sa 105/2021, Curtea Constituțională a recunoscut că regimul de detenție preventivă este cu mult mai sever decât cel în care persoanele condamnate execută pedeapsa închisorii (§43 DCC nr.105/2021).

De asemenea, Curtea a statuat că în cadrul detenției preventive persoana este limitată în mai multe drepturi decât la etapa executării pedepsei închisorii (e.g. dreptul la întrevederi, dreptul la muncă, plimbări etc.). Așadar, rezultă că ingerința în cadrul detenției preventive poate fi relativ mai mare decât la etapa executării pedepsei închisorii (§44 DCC nr. 105/2021).

Prin urmare, suma pretinsă de 2 unități convenționale pentru o zi de detenție de aflare în condiții precare, poate fi acordată în cazul în care persoana s-a aflat în condiții precare în arest preventiv, în calitate de prevenit, nu și în cazul în care persoana s-a aflat în detenție, executând o sentință privativă de libertate, unde regimul de detenție este mult mai destins.

Acțiunea reclamantului în partea încasării prejudiciului moral, urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Apreciind în drept argumentele reclamantului ***** având ca obiect încasarea prejudiciului moral, instanța de judecată reține că aceasta este neîntemeiată, și nu poate fi admisă, întrucât nu sunt întrunite condițiile cumulative ale răspunderii civile delictuale, astfel cum sunt acestea reglementate de dreptul național, precum și în lumina jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului și a practicii judiciare naționale în materie de reparare a prejudiciilor pretins cauzate prin condiții de detenție contrare art.3 CEDO.

În conformitate cu art.1998 Cod civil, (1) cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțămîntul persoanei vătămate, cu condiția că persoana cunoștea sau trebuia să cunoască consecințele rugămînții sau ale consimțămîntului, și dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.

Potrivit art.2036 Cod civil, (1) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu

natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărîre judecătorească definitivă.

În conformitate cu art.94, alin.(1)CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art.96, alin.(1),(1/1)CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Cheltuielile suportate de reclamant cu titlu de asistență de juridică în sumă de 7000 lei, sunt apreciate de de către instanța de judecată ca fiind reale, necesare și rezonabile(f.d.2), motiv pentru care urmează a fi compensate acestuia.

În conformitate cu prevederile art.art.94, 96, 236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Acțiunea reclamantului ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului cauzat prin deținerea în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, se admite parțial.

Se încasează din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în folosul reclamantului *****, c/p *****suma de 75650(șaptezeci cinci mii șase sute cinzeci) lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin deținerea în condiții contrare art.3 CEDO, precum și cheltuielile de judecată suportate în sumă de 7000(șapte mii) lei cu titlu de asistență juridică.

În rest, acțiunea se respinge.

Hotărârea poate fi atacă cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Judecător Liudmila Holevițcaia